

JEOLOJİK MİRASA KATKI: OLTU ZÜMRÜT OPALI

Elif Ağırman Aktürk^a, Mine Alacalı^b

^aAtatürk Üniversitesi Oltu Yer Bilimleri Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 25400, Oltu-Erzurum.

^bAtatürk Üniversitesi Oltu Yer Bilimleri Fakültesi, Petrol ve Doğal Gaz Mühendisliği Bölümü, 25400, Oltu-Erzurum.
(elifagirman@atauni.edu.tr)

ÖZ

Süs taşı, yerkabuğundan çıkarılıp işlenen ve insanlar tarafından süs ve ziynet eşyası olarak kullanılan değişik renkli mineral, taş ve organik malzemelere denir. Doğa da ender olarak bulunan süs taşları, onlara ekonomik bir değer katan ayrıcalıklı bazı fiziksel ve kimyasal özelliklere sahiptirler. Opal, bu özellikleri sağlayan önemli süs taşlarından biridir, kesilip parlatılabilir. Yunanca “renk değişimini görmek” anlamına gelen opal minerali popüler mineraller arasındadır ve müzeler bu tür zarif ürünleri alabilmek için rekabet halindedir.

“Zümrüt Opali” Erzurum’un Oltu ilçesine 150 km uzaklıktaki Şenkaya’nın Turnalı köyünden çıkarılmaktadır. Halk arasında “Oltu Zümrüt’ü” olarak bilinen opal taşı son zamanlarda takı alanında önem kazanmaya başlamıştır. Dünyada 99 çeşidi bulunan Zümrüt Opalin 31 çeşidi Erzurum yöresinden çıkmaktadır ve bunların üç çeşidinin sadece bu yöreden çıkarıldığı tespit edilmiştir.

Dünyada bir tek bu bölgede bulunan Zümrüt Opali’nin değerli oluşu, şeffaflığı, kristal yapısı, renk üzerindeki desenleri orjinal yapısıyla belirlenmekte olup altın ve gümüş üzerinde de uygulanmaktadır. Bu taşın en büyük özelliklerinden birisi de kayaç üzerinde kendiliğinden oluşmuş değişik renk ve şekillerde desenlerin mevcut olmasıdır. Bu desenlere halk arasında “Manzara” ismi verilmiştir ve bu tür örnekler de “Manzaralı Opal” denmektedir. Bu manzara her kayaçta farklı olduğu için de alınan her ürün kişiye özel bir güzelliktedir.

Doğal taşlar çeşitli yapıların ve sanat eserlerinin asıl malzemesi olmuş, kullanıldıkça daha çok tanınır ve tercih edilir hale gelmişlerdir. Bu taşlar bir anlamda artık milli taşlardır çünkü bu taşlarla inşa edilen pek çok eser kültürümüzün vazgeçilmez parçalarıdır. Bu taşlar aynı zamanda ülkemizin jeolojik miraslarıdır. Uluslararası terminolojiye göre doğru tanımlaması jeomiras nitelikli doğal taşlardır.

Anahtar Kelimeler: Jeolojik miras, zümrüt opali, manzaralı opal, Oltu, Erzurum

A CONTRIBUTION TO GEOLOGICAL HERITAGE: OLTU EMERALD OPAL

Elif Ağırman Aktürk^a, Mine Alacalı^b

^aAtatürk University, Oltu Earth Sciences Faculty, Department of Geology Engineering,
25400, Oltu-Erzurum.

^bAtatürk University, Oltu Earth Sciences Faculty, Department of Petroleum and Natural Gas
Engineering, 25400, Oltu-Erzurum
(elifagirman@atauni.edu.tr)

ABSTRACT

Different coloured minerals, stones and organic materials that are removed from the earth's crust and processed and used as ornaments and jewellery by people are defined as ornamental stones. Ornamental stones rarely found in nature have some distinctive physical and chemical properties which increase their economic value. Opal is one of the important ornamental stones that provide these features, can be cut and polished. The opal mineral, which means "seeing the color change" in Greek, is among the popular minerals and the museums are in competition to get such elegant products.

"Emerald Opal" is excavated from the Turnalı village of Şenkaya, 150 km away from the town of Oltu in Erzurum. Opal stone, popularly known as "Oltu Emerald", has recently begun to gain importance in the field of jewellery. There are 99 types of Emerald Opal in the world and 31 kinds are coming from Erzurum province and only three of these 31 kinds were removed from this site.

The unique form, transparency, crystal structure and patterns on the colour of Zümrüt Opal, which is found only in this region in the world, are determined by its original structure and also applied on gold and silver. One of the greatest features of this stone is the patterns in different colours and shapes that spontaneously formed on the rock. These designs have been given the name "scenery" among the people and such examples are called "Sceneried Opal". Because of these sceneries are different in each rock, each possessed product is a personal beauty.

Natural stones became the main material of various structures and works of art and became more known and preferred as they were used. These stones are now national stones because many of the works built with these stones are indispensable parts of our culture. These stones are also the geological heritage of our country at the same time. The correct definition according to international terminology is natural stones qualified as geoheritage.

Keywords: Geological heritage, emerald opal, sceneried opal, Oltu, Erzurum